

S P R A W O Z D A N I E
KIEROWNICTWA BIBLIOTEKI KÓRNICKIEJ ZA OKRES ADMINI-
STRACYJNY OD 1. VII. 1946 DO 30. VI. 1947

I. Personel.

W składzie personelu nie zaszły zmiany w okresie sprawozdawczym. Stan: 3 bibliotekarze, 1 muzeolog, 4 siły pomocnicze (przewodnik muz., magazynier, stróż nocny i odźwiernia).

II. Administracja.

1. Dział biblioteczny.

a) Powiększanie księgozbioru.

Pozyskano drogą kupna 335 dzieł w 362 wol. i 20 czasopism w 71 zeszytach, przez wymianę 34 dzieła w 46 wol. i 29 czasopism w 112 zeszytach, jako dar 58 dzieł w 66 wol. i 27 czasopism w 90 zeszytach, oraz jako depozyt 1 rękopis i 1 stary druk.

Razem przybyło dzieł 427 w 474 wol. i 76 czasopism w 273 zeszytach.

b) Porządkowanie księgozbioru.

Wydzielono z zasobu, sprawdzono i poprawiono dawniejsze karty katalogowe 2 273 dzieł w 2 521 wol. Wydzielono 102 dublety.

Skatalogowano 2 592 dzieła w 2 882 wol.

Wpisano do inwentarza 400 dzieł w 501 wol.

Skatalogowano 35 wol. rękopisów.

c) Korzystanie z księgozbioru.

Wypożyczono innym bibliotekom 24 rękopisy, 549 druków, 40 czasopism, 6 rycin.

Na miejscu korzystały z kilkuset rękopisów i starodruków 42 osoby z różnych stron Polski. Z tych jedna osoba przebywała na badaniach 7 miesięcy, jedna przez 3 tygodnie, jedna przez 2 tygodnie. Przyjezdni pracownicy mie-

szkali w pokojach gościnnych Biblioteki. Ze zbiorów korzystali także uczestnicy kursu bibliotekarskiego, urządzonego w Kórniku. Udzielono 10 informacji naukowych pisemnych, połączonych z kopiowaniem. Na podstawie materiałów Biblioteki Kórnickiej opracował St. Bodniak 14 biografii Działczyńskich od XVI do XIX w. Ukazały się one drukiem w „Słowniku Biograficznym” Pol. Akademii Umiejętności.

W związku z „tygodniem oświaty” zorganizowano wystawę książki, która cieszyła się frekwencją. Urządzono wystawę cenniejszych rękopisów i druków polskich od XV—XVIII wieku.

d) Statystyka pism.

Dziennik podawczy wykazuje 519 pism.

2. Dział wydawniczy.

a) Opublikowano nakładem Fundacji „Zakłady Kórnickie” materiały p. t. „Z korespondencji Kościuszki prywatnej i urzędowej”, wyd. A. Skałkowski, Kórnik 1946, stronic 80.

b) Wydano 3. zeszyt „Pamiętnika Biblioteki Kórnickiej” (stronic 336).

c) Przygotowano materiał i rozpoczęto druk 4. zeszytu „Pamiętnika Biblioteki Kórnickiej” (ok. 200 str.).

d) Rozpoczęta przed wojną i wznowiona od zarania 1946 roku praca nad przygotowaniem dalszego ciągu monumentalnego wydawnictwa Biblioteki Kórnickiej p. t. „Acta Tomiciana” posunęła się znacznie naprzód. Zgromadzono już w komplecie źródła do kolejnego XIV tomu i przysposobiono część ich do druku. Uzyskano od władz odpowiedni papier. Wymieniony tom obejmie około 40 arkuszy druku. Tak więc niejednokrotnie podnoszony przez przedstawicieli nauki postulat kontynuowania tego szczególnie dla jej potrzeb cennego wydawnictwa o znaczeniu europejskim, a nie jedynie lokalnym, jest w toku realizacji. Podjęcie druku przewiduje się jeszcze w bieżącym (1947) roku.

e) Dawniejsze wydawnictwa były w komisie w Księgarni św. Wojciecha (Wielkopolskiej Księgarni Wydawniczej).

3. Dział muzealny.

a) Uporządkowano uszkodzony w czasie działań wojennych inwentarz grafiki. Wyeliminowano ze zbioru Gabinetu Rycin Muzeum Wielkopolskiego 857 rycin kórnickich (między innymi 40 cennych akwafort Norblina), które

Niemcy wywieźli z Kórniku i włączyli do kolekcji sztychów w Poznaniu. Uporządkowano 3000 rycin, układając je według sygnatur. Przeprowadzono kontrolę $\frac{1}{3}$ zbiorów graficznych. Wydzielono ze zbiorów druki homograficzne i ryciny Adama Pilińskiego w celu zinwentaryzowania. Dr Orańska ogłosiła w 1. numerze czasopisma „Poligrafika” artykuł o zbiorze prac A. Pilińskiego w muzeum kórnickim.

Przygotowano część eksponatów na nową wystawę p. t. „Lud polski w sztuce”.

Zreformowano urządzenie muzeum przez przegrupowanie obiektów według zasad nowoczesnego muzealnictwa, dążąc do przejrzystej ekspozycji. W celu podkreślenia i odpowiedniego ustawienia przedmiotów w gablotach wykonano z dykty specjalne bryły-postumenty o różnych wymiarach (39 sztuk). Dotychczasowe czerwone, wypłowiałe aksamitne obicia gablot zastąpiono naturalnym tłem płótna (25 m²). Wykonano 100 podpórek do napisów i 100 nowoczesnych uchwytów do grafiki, zastępujących ramy. Ponadto naukowo opracowano i określono przeszło 200 eksponatów, do których przygotowano napisy, wykonane w Państwowym Instytucie Sztuk Plastycznych w Poznaniu. Zakupiono płótno na zasłony łuków okiennych.

W dniu 3 czerwca 1947 przyjmowała Fundacja w zamku kórnickim delegatów na ogólnopolski Zjazd Muzeologów. Uczestnicy w liczbie 120 zwiedzili zbiory. Byli wśród nich prof. St. Lorenz, naczelny dyrektor Muzeów w Polsce, prof. dr Kopera, prezes Związku Muzeologów, prof. dr Zachwatowicz, naczelny konserwator z Warszawy i mgr Kempński, naczelny konserwator wojew. pozn., którzy w czasie dłuższych oględzin zapoznali się gruntownie ze stanem zamku, w następstwie czego odbyto 3 konferencje z przedstawicielami Województwa i Dyrekcji Odbudowy w sprawie restauracji gmachu.

W muzeum trwała wystawa kościuszkowska z okazji Roku Kościuszki.

b) W okresie sprawozdawczym zwiedziło muzeum 12.437 osób z Polski i zagranicy.

III. Udział Biblioteki i personelu w pracach naukowych i społecznych.

Biblioteka współdziałała z Ministerstwem Oświaty w organizowaniu ośmiotygodniowego kursu bibliotekarskiego, który odbył się w dniach od 2 lipca do 23 sierpnia 1946 r. w Kórniku (zob. artykuł Fr. Sedlaczka „Kurs

bibliotek. w Kórniku", druk. w „Bibliotekarzu" XIII, nr 8-9). Dr Bodniak wykładał na tym kursie, dr Orańska kustosz muzeum wygłosiła referat o rozwoju grafiki, bibliotekarki Łuczakowa i Jasińska udzielały pomocy przy praktycznym wykonaniu zadań przez uczestników.

Użyczono eksponatów (autografy, sztychy, druki) na wystawy ku czci Karola Marcinkowskiego i C. K. Norwida w Muzeum Wielkopolskim. Brano udział w konferencjach, związanych z tymi wystawami. W czerwcu b.r. gośczone w zamku bibliotekarzy poznańskich w związku z jubileuszem 50-lecia pracy Stanisława Małeckiego w Bibliotece oraz wycieczkę literatów czeskich. Współdziałało z Uniwersytetem Poznańskim i Pozn. Towarzystwem Przyj. Nauk w sprawach naukowych, z miejscowym gimnazjum, Miejską i Powiatową Komisją Biblioteczną.

Stanisław Bodniak

kierownik Biblioteki

Kórnik, dnia 5 lipca 1947 r.

Najbliższe zamierzenia wydawnicze Biblioteki

Oprócz wymienionych wyżej w sprawozdaniu Tomicjanów, od lat wyglądanych przez badaczy, planuje kierownictwo B-teki publikację katalogu rękopisów. Druk katalogu, zaczęty w sierpniu 1939 roku, udaremniła wojna, ale z potopu ocalały przygotowane materiały i same rękopisy kórnickie. Wartość ich wzrosła po zagładzie zbiorów rękopiśmiennych w Warszawie. Na razie zamierza się ogłosić tom I w objętości około 15 arkuszy druku. Opracowano już także rękopisy, które mają wejść do następnego tomu.

W serii „Przyczynków" (dotąd wyszły 3 n-ry) ukaże się nieznanym dłuższy utwór poetyczny Jana Dantyska z pierwszej poł. XVI wieku w opracowaniu prof. dra Skiminy.

W związku z nadchodzącym rokiem „wiosny narodów" przygotowuje się wydanie 5 zeszytu Pamiętnika Biblioteki Kórnickiej. Wypełnią go artykuły i materiały źródłowe, oświetlające uczestnictwo Wielkopolski w wydarzeniach 1848 roku.

Realizacja tych planów zależy po części od przydziału papieru, po części zaś od odzyskania dochodów z lasów, które stanowiły do r. 1939 rdzeń substancji majątkowej Fundacji „Zakłady Kórnickie”. Utrata tego źródła dochodów w r. 1945 nader ogranicza działalność Biblioteki na polu nauki i kultury polskiej, rozwijaną już od przeszło 100 lat.

Planowane wystawy.

Niezależnie od stałego pokazu cenniejszych rękopisów, druków staropolskich i obiektów muzealnych, urządza kierownictwo Biblioteki w ciągu roku administr. 1947/48 dwie specjalne wystawy. I tak na okres od lipca 1947 do końca wymienionego roku organizuje wystawę pod hasłem *L u d w s z t u c e p o l s k i e j* — w malarstwie, grafice i rzeźbie. Tłem dla eksponatów będą rzeźby ludowe, ceramika, hafty, tkaniny i malowane sprzęty. Na początku wiosennego sezonu wycieczkowego (od kwietnia 1948), otworzy się wystawę p. t. *R o k 1 8 4 8*. Złożą się na nią przechowywane w zbiorach kórnickich autografy uczestników toczonej wówczas walki z Niemcami, świadectwa udziału w niej mieszczan i chłopów Wielkopolski, prasa i druki ulotne, ryciny, broń i inne pamiątki z tego okresu naszej przeszłości.